

OPIS DOBREJ PRAKTYKI

1. Dane dotyczące gminy/powiatu

nazwa inicjatywy	Trójstronna wymiana młodzieży z Goldapi (Polska), Stade (Niemcy) i Givat Shmuel (Izrael) – „Na ścieżkach wspólnej historii”
nazwa gminy/powiatu	Gmina Goldap
dokładny adres	Plac Zwycięstwa 14, 19-500 Goldap
województwo	Warmińsko-mazurskie
telefon	87 615 60 00
adres strony internetowej	www.goldap.pl
faks	87 615 08 00
adres e-mail	sekretariat@goldap.pl

2. Rodzaj(e) podjętych działań (zaznacz):

- kształtowanie efektywnych systemów konsultacji społecznych i udziału obywateli w formułowaniu strategii rozwoju i prowadzenia polityki lokalnej lub regionalnej;
- wprowadzanie nowatorskich form demokracji lokalnej;
- rozwijanie systemów kontroli i komunikacji społecznej, ze szczególnym podkreśleniem przejrzystości procesów decyzyjnych władz gminy lub powiatu;
- oryginalne formy aktywizacji działalności obywatelskich i współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- formy działalności z podmiotami gospodarczymi i ich samorządami na rzecz wspólnoty obywatelskiej i lokalnego rozwoju;
- działania na rzecz wychowania obywatelskiego, w tym pozaszkolne inicjatywy edukacyjne, działania na rzecz młodych mieszkańców gminy lub powiatu;
- decentralizację realizacji zadań publicznych, drogą przekazywania jej organizacjom obywatelskim lub jednostkom bliższym obywateli;
- inne.....

3. Przedmiot działalności

„Na ścieżkach wspólnej historii” to wymiana młodzieży organizowana w wyjątkowym trójkącie: polska Goldap, niemieckie Stade i izraelskie Givat Shmuel. Każdego roku – po kolei w każdym państwie – spotykają się młodzi Polacy, Niemcy i Żydzi, by poznać się i zaprzyjaźnić, wspólnie zastanowić nad przeszłością i wspólnie patrzeć w przyszłość. Inicjatywa organizowana jest przez partnerskie samorządy już ponad 20 lat i jest wyjątkową inwestycją w młode pokolenie, lekcją tolerancji, otwartości i współpracy we współczesnym świecie.

4. Opis działań

„Na ścieżkach wspólnej historii” to nazwa w ramach, której już od ponad 20 lat organizowana jest międzynarodowa wymiana młodzieży z miast partnerskich Goldapi, Stade i Givat Shmuel. Wymiana młodzieży jest efektem umów bliźniaczych, które podpisała Gmina Goldap z miastem Stade w Niemczech oraz Givat Shmuel w Izraelu. Celem zadania jest uświadomienie młodych ludzi na poszanowanie historii, pozbywanie się uprzedzeń, nauka otwartości oraz poszanowania innych kultur i narodów. Jest to również okazja do sprawdzenia swoich umiejętności językowych w praktyce. Każdego roku – po kolei w każdym państwie – spotykają się młodzi Polacy, Niemcy i Żydzi. Ideą spotkania jest, aby ta sama grupa młodzieży odwiedziła wszystkie trzy kraje programu. Od wielu lat ustalony jest standard spotkań i w każdym bierze udział 10 młodych ludzi (w wieku 16-18 lat) i 2 opiekunów z każdego kraju. Jeden cykl trwa dwa lata. Pierwsze spotkanie zawsze odbywa się w Niemczech, w okresie letnim (przełom lipca i sierpnia). W następnym roku wiosną (marzec/kwiecień) młodzież spotyka się w Izraelu, a latem (lipiec/sierpień) tego samego roku młodzi ludzie odwiedzają Polskę. Spotkania w każdym z państw trwają 10 dni.

Uczestnicy wymiany są wstępnie typowani przez szkołę, która przedstawia listę kandydatów organizatorowi. Następnie uczniowie przechodzą rozmowę kwalifikacyjną organizowaną przez Gminę. Główne kryteria to dobra znajomość języka angielskiego oraz wysokie wyniki w nauce. Ważne cechy brane pod uwagę to łatwość w nawiązywaniu kontaktów oraz otwartość na inne narodowości. Program wymiany jest tak skonstruowany, by młodzież spędzała ze sobą jak najwięcej czasu w różnych miejscach i w różnych okolicznościach. Uczestnicy zakwaterowani są w domach swoich rówieśników, aby poznać styl życia, domowe zwyczaje, codzienność rodzin. Program pobytu jest bardzo różnorodny, a jego poszczególne punkty dają okazję do wspólnych działań młodzieży. Są w nim momenty dla młodych ludzi niezwykle trudne, np. wizyty w Auschwitz, Bergen Belsen, Yad Vashem, które wymagają od uczestników dojrzałości, wzajemnego wsparcia, zrozumienia. Ale są w programie również momenty wspólnych radości, np. nauka tradycyjnych pieśni czy tańców, pobyt w parkach rozrywki, spływy kajakowe itp. Program zawiera także elementy, w których młodzież pełni bardzo ważną rolę reprezentantów, nie tylko swoich miast, ale również narodów. To oficjalne spotkania, np. z władzami miast, w ambasadach, z zaproszonymi gośćmi.

Angażowanie młodzieży, a także rodziców w cały proces wymiany to kluczowy element organizacji międzynarodowych spotkań. Młodzi ludzie angażowani są w inicjatywę od samego początku. Młodzież przygotowuje program wizyty w swoim kraju, jego poszczególne punkty.

Przedstawia swoje pomysły, wdraża i organizuje określone wydarzenia w programie. Młodzi ludzie biorą na siebie trud i odpowiedzialność przygotowania programu tak, by spełniał on wartość edukacyjną biorąc pod uwagę skomplikowaną historię, która połączyła losy trzech narodów, a jednocześnie by był to program atrakcyjny dla wymagających rówieśników. Bardzo ważna jest rola młodzieży jako gospodarzy, którzy goszczą w swoich rodzinnych domach rówieśników z uczestniczących w wymianie państw. Tutaj dodatkowo zaangażowani są rodzice, którzy nie tylko odpowiadają za zakwaterowanie czy wyżywienie, ale sami również uczestniczą w niektórych punktach programu. To zadaniem całej rodziny jest stworzenie dobrego klimatu i przyjaznej atmosfery podczas pobytu zagranicznych gości. Jeżeli w rodzinnym domu gość nie zazna serdeczności i otwartości, to nawet perfekcyjnie przygotowany program nie pozwoli osiągnąć sensu tych spotkań. Dlatego jako organizator staramy się wychodzić z ideą międzynarodowej wymiany młodzieży do lokalnej społeczności np. poprzez wydarzenia otwarte w programie, czy relacje w lokalnej prasie z wyjazdów młodzieży do Izraela i Niemiec. Młodzież po powrocie z danego kraju uczestniczy w oficjalnym spotkaniu z władzami. Uczestnicy opowiadają o swoich przeżyciach z wymiany, poznanych doświadczeniach, zawartych przyjaźniach. Niezwykle ważny wymiar edukacyjny ma nie tylko przygotowanie i organizacja pobytu gości w Polsce, ale również pobyt młodzieży z Góldapi w Niemczech i Izraelu, poznanie kultury, obyczajów i codziennego życia mieszkańców tych krajów. Młodzież pod okiem opiekunów przygotowuje się również do takich spotkań wyjazdowych, np. poprzez przygotowanie programów (wystąpienia, wiersze, utwory muzyczne, itp.) prezentowanych później na miejscu podczas określonych przez gospodarzy punktów w programie np. podczas wieczorów prezentujących kulturę i zwyczaje narodów.

Jednym z zadań samorządu gminnego, które określone zostało w ustawie, jest współpraca ze społecznościami lokalnymi innych państw. Od wielu już lat nasz samorząd współpracuje z partnerskimi miastami w różnych krajach: na Litwie, w Rosji, w tym także z Obwodem Kaliningradzkim, z Grecją. Szczególna nić współpracy budowana jest właśnie w trójkącie Góldap-Stade-Givat Shumel. Przede wszystkim dlatego, że jesteśmy zwolennikami otwartości, wzajemnego poznania się, wyjaśnienia sobie skomplikowanej historii, pozbywania się uprzedzeń. Doszliśmy do wniosku, że najlepszą formą wyjaśnienia sobie skomplikowanych problemów, mogą być spotkania młodzieży – przedstawicieli narodów, które łączy dobra i zła historia, które przez wiele stuleci kształtowały swoją własną odrębność, obyczaje, kulturę ale równocześnie przenikały się nawzajem, w których obok prawd funkcjonują stereotypy. Historia między naszymi narodami jest skomplikowana. Młodzież uczestnicząca w tego typu kontaktach może nam dać nadzieję, że unikniemy błędów przeszłości. Między innymi tak rozumiemy udział obywateli w demokracji lokalnej i życiu publicznym. Zarówno demokracja, jak i życie publiczne nie musi zamykać się w zaściankach. Im więcej takich akcji, tym lepiej dla demokracji lokalnej właśnie.

5. Uzyskane efekty

Najważniejszym efektem realizowanego działania są kolejne pokolenia młodzieży zaangażowane w trójstronną wymianę. Już ponad 800 młodych ludzi przez kolejne lata wzięło udział w tej niezwyklej inicjatywie edukacyjnej. Co ważne, znajomość nie kończy się w momencie zakończenia danej edycji wymiany. Młodzi ludzie utrzymują znajomość przez kolejne lata. Zaprzyjaźniają się

całe rodziny. Spotykają się już poprzez indywidualne wyjazdy. Są też ciekawe historie dalszych losów uczestników. Na przykład jedna z polskich uczestniczek zafascynowana kulturą Izraela, po ukończeniu szkoły średniej wyjechała na półroczny pobyt do jednego z izraelskich kibuców. Uczestnicy wymiany często już po jej zakończeniu pomagają przy organizacji kolejnych edycji, np. pełnią rolę opiekunów grupy, czy wykonują tłumaczenia podczas oficjalnych uroczystości. Trójstronne spotkania są wyjątkiem na skalę światową, gdyż w większości popularne są wymiany dwustronne. Z informacji, które zdobyliśmy wynika, że wymiana młodzieży między Polską, Niemcami i Izraelem albo nie ma precedensu, albo występuje niezwykle rzadko. Idea trójstronnych spotkań jest doceniana we wszystkich uczestniczących krajach. W Polsce wyjątkowe znaczenie miała wymiana zorganizowana w 1995 roku, kiedy do uczestników przyjętych wówczas w Ministerstwie Spraw Zagranicznych posłanie skierował Minister Władysław Bartoszewski. Kolejnym niezwykłym wydarzeniem było również spotkanie w Polsce w roku 2011, kiedy grupa młodych ludzi otrzymała zaproszenie do Kancelarii Prezydenta, gdzie spotkała się z Panią Prezydentową Anną Komorowską. Lokalne władze partnerskich samorządów za pośrednictwem prowadzonej wymiany nie tylko edukują poprzez ciekawą formę młodych ludzi. Ta trójstronna wymiana to długotrwałe, przemyślane działanie, które buduje współpracę pomiędzy młodymi Polakami, Niemcami i Izraelczykami. Działanie, które pomaga przezwyciężać bariery, stereotypy i uprzedzenia. Działanie, które pomaga budować przyjaźni między narodami poprzez konkretne działania w lokalnych społecznościach.

6. Oszacowanie nakładów poniesionych na organizację i realizację projektu

Każdy z partnerów ponosi koszty transportu do danego kraju, w którym organizowana jest wizyta. Gmina Goldap pokrywa zatem koszty transportu do Niemiec i Izraela. Jest to koszt transportu autobusem na lotnisko oraz bilety lotnicze. Gmina pokrywa około 70% tych kosztów. Rodzice dopłacają około 30%. Każdy z partnerów pokrywa też koszty pobytu zaproszonych delegacji w swoim kraju. W związku z tym pobyt Goldapian w Niemczech i Izraelu jest opłacany przez partnerskie samorządy. Część kosztów ponoszona jest przez rodziny, które goszczą u siebie młodzież. Ta zasada obowiązuje u wszystkich partnerów. Zatem pobyt w Polsce wszystkich uczestników finansuje Gmina Goldap, a pobyt w Goldapi tj. nocleg i częściowo wyżywienie (głównie śniadania) zapewniają goszczące rodziny. Na pobyt w Polsce Gmina zabezpiecza w budżecie około 100 tys. zł. Jest to kwota obejmująca podróże po kraju – wyjazdy do Warszawy, Krakowa, Auschwitz, wyjazdy po okolicach Goldapi, noclegi w podróży, wyżywienie, bilety wstępu, itp. Od wielu lat uzyskujemy dofinansowanie z Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży.

7. Czy napotkali Państwo trudności, z którymi należało się zmierzyć, aby zrealizować projekt?

Długość realizacji wymiany jest najlepszym dowodem tego, że jest to mocna i trwała inicjatywa. Przez ten okres zmieniały się kolejne władze u partnerów projektu, zmieniały się polityczne opcje, elity rządzące, sytuacja społeczna, ekonomiczna. Mimo różnych zmian idea trójstronnej wymiany młodzieży przetrwała, i jest ciągle kontynuowana. Jedyne problemy, które pojawiały się sporadycznie w historii spotkań to wyjazdy do Izraela związane ze względami bezpieczeństwa

i sytuacją polityczną w regionie.

8. Zalecenia dla innych jednostek samorządu terytorialnego zainteresowanych wdrożeniem projektu.

Utrzymywanie stałego kontaktu z miastami partnerskimi, wyznaczenie koordynatora spotkań – osoby odpowiedzialnej za przygotowania i prowadzenie spotkań. Angażowanie młodzieży i rodziców w prowadzone działania. Prezentacja relacji z wyjazdów dla społeczności lokalnej np. poprzez artykuły w prasie, organizowanie wystaw fotograficznych, otwartych spotkań itp.